

II.2. IHMISKUNNAN OIKEUKSIEN YLEISMAAILMALLINEN JULISTUS

XXX (instituutio määritettävä), joka

1. **muistuttaa**, että ihmiskunta ja luonto ovat vaarassa ja että ennen kaikkea ilmastonmuutosten, biologisen monimuotoisuuden kiihtyvän köyhtymisen sekä maaperän ja valtameren tilan heikkenemisen haitalliset seuraukset loukkaavat ihmisten perusoikeuksia ja uhkaavat nykyisten ja tulevien sukupolvien elinoloja.
2. **toteaa**, että tässä äärimmäisen vakavassa tilanteessa, joka on huolenaihe koko ihmiskunnalle, on aiheellista tunnustaa uusia periaatteita ja uusia oikeuksia ja velvollisuuksia.
3. **muistuttaa** olevansa sitoutunut noudattamaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa tunnustettuja periaatteita ja oikeuksia, joista yksi on sukupuolten tasa-arvo, sekä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan tavoitteita ja periaatteita.
4. **palauttaa mieliin** ympäristöä koskevan Tukholman julistuksen vuodelta 1972, New Yorkissa vuonna 1982 annetun maailman ympäristöasiakirjan, ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen vuodelta 1992 sekä Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmat "Vuosituhajulistus" vuodelta 2000 ja "Tulevaisuus, jota tavoittelemme" vuodelta 2012.
5. **muistuttaa**, että kansalaisyhteiskunta ja erityisesti ihmisten, organisaatioiden, instituutioiden ja kaupunkien muodostamat verkostot ovat tunnustaneet tämän saman vaaran olemassaolon vuonna 2000 annetussa kestäväen kehityksen peruskirjassa (*Earth Charter*).
6. **muistuttaa**, että ihmiskunta, johon kuuluvat kaikki ihmiset ja ihmisten organisaatiot, käsittää samanaikaisesti menneet, nykyiset ja tulevat sukupolvet ja että ihmiskunnan jatkuvuus perustuu tähän sukupolvien väliseen sidokseen.
7. **painottaa**, että Maa, ihmiskunnan koti, on kokonaisuus, jonka osat ovat toisistaan riippuvaisia, ja että ihmiskunnan olemassaoloa ja tulevaisuutta ei voida erottaa sen luonnollisesta elinympäristöstä.
8. **on vakuuttunut** siitä, että ihmisten perusoikeudet ja luonnon suojeluvollisuudet ovat erottamattomasti sidoksissa toisiinsa ja että hyvän ympäristön vaaliminen ja sen laadun parantaminen on olennaisen tärkeää.
9. **ottaa huomioon erityisvastuun, joka kuuluu nykyisille sukupolville ja erityisesti** valtioille, joilla on päävastuu tästä asiasta, mutta myös kansoille, hallitustenvälisille organisaatioille, yrityksille ja etenkin monikansallisille yhtiöille, valtioista riippumattomille organisaatioille, paikallisviranomaisille ja yksilöille.

10. **katsoo**, että tästä erityisvastuusta seuraa velvollisuuksia ihmiskuntaan nähden ja että nämä velvollisuudet kuten nämä oikeudetkin on pantava täytäntöön oikeudenmukaisin, demokraattisin, ekologisin ja rauhanomaisin keinoin.
11. **katsoo**, että ihmiskunnalle ja sen jäsenille kuuluvan ihmisarvon tunnustaminen on perusta vapaudelle, oikeudelle ja rauhalle maailmassa,
12. **julistaa** seuraavat periaatteet, oikeudet ja velvollisuudet ja antaa tämän julistuksen:

I. Periaatteet

1 artikla

Vastuun, oikeudenmukaisuuden ja solidaarisuuden periaate sukupolvien sisällä ja niiden välillä edellyttää ihmissuvulta ja etenkin valtioilta yhdessä ja erikseen toimia ihmiskunnan ja Maan suojelemiseksi ja vaalimiseksi.

2 artikla

Ihmiskunnan ja sen jäsenten ihmisarvon periaate merkitsee jokaisen perustarpeiden täyttämistä ja aineettomien oikeuksien turvaamista. Kukin sukupolvi takaa tämän periaatteen kunnioittamisen aikojen saatossa.

3 artikla

Ihmiskunnan olemassaolon jatkuvuuden periaate takaa ihmiskunnan ja Maan suojelemisen ja vaalimisen siten, että ihminen toimii harkitsevaisesti ja kunnioittaen luontoa, etenkin sekä ihmis- että muuta elämää, ja pyrkii kaikin tavoin ehkäisemään vakavien tai peruuttamattomien sukupolvelta toiselle siirtyvien seurausten aiheuttamista.

4 artikla

Sukupolveen kuulumisesta johtuvan syrjinnän kieltämisen periaate suojelee ihmiskuntaa ja erityisesti tulevia sukupolvia ja edellyttää, että nykyisten sukupolvien toimet ja päätökset eivät aiheuta tai muuta pysyväksi tilannetta, jossa tulevien sukupolvien käytettävissä olevat luonnonvarat ja vaihtoehdot vähenevät liiallisesti.

II. Ihmiskunnan oikeudet

5 artikla

Ihmiskunnalla kuten kaikilla elävillä olennoilla on oikeus elää terveessä ja ekologisesti kestävässä ympäristössä.

6 artikla

Ihmiskunnalla on oikeus vastuulliseen, oikeudenmukaiseen, solidaariseen ja kestävään kehitykseen.

7 artikla

Ihmiskunnalla on oikeus yhteisen perinnön sekä luonnon- ja kulttuuriperinnön ja aineettoman ja aineellisen perinnön suojeluun.

8 artikla

Ihmiskunnalla on oikeus yhteisten hyödykkeiden, erityisesti ilman, veden ja maan, vaalimiseen ja elintärkeiden luonnonvarojen yleismaailmalliseen ja tosiasialliseen saantiin. Tulevilla sukupolvilla on oikeus saada ne perinnöksi.

9 artikla

Ihmiskunnalla on oikeus rauhaan ja erityisesti riitojen rauhanomaiseen ratkaisemiseen sekä turvallisuuteen ympäristön, ruoan, sanitaation, talouden ja politiikan aloilla. Tämän oikeuden tarkoituksena on ennen kaikkea suojella toisiaan seuraavia sukupolvia sodalta.

10 artikla

Ihmiskunnalla on oikeus valita vapaasti kohtalonsa. Tätä oikeutta harjoitetaan ottamalla yhteisissä valinnoissa huomioon pitkä aikaväli ja etenkin ihmiskunnalle ja luonnolle ominaiset rytmit.

III. Velvollisuudet ihmiskuntaan nähden

11 artikla

Nykyiset sukupolvet ovat velvollisia **takaamaan** ihmiskunnan ja kaikkien elävien olentojen **oikeuksien kunnioittamisen**. Ihmiskunnan oikeuksien ja ihmisoikeuksien, joita ei voida erottaa toisistaan, kunnioittaminen koskee toisiaan seuraavia sukupolvia.

12 artikla

Nykyiset sukupolvet ovat **luonnonvarojen, ekologisen tasapainon**, yhteisen **perinnön** sekä luonnon- ja kulttuuriperinnön ja aineellisen ja aineettoman perinnön **takaajia**, ja ne ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että perintöä suojellaan ja käytetään harkiten, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

13 artikla

Jotta elämä Maassa voisi jatkua, nykyiset sukupolvet ovat velvollisia tekemään kaikkensa **ilmakehän ja ilmastollisen tasapainon suojelemiseksi** ja jotta mahdollisimman harvat **ihmiset** joutuisivat **muuttamaan** ympäristösyiden vuoksi sekä tarvittaessa pelastamaan ympäristösyistä hätään joutuneet ihmiset ja tarjoamaan heille suojan.

14 artikla

Nykyiset sukupolvet ovat velvollisia ohjaamaan **tieteellistä ja teknistä edistystä** kohti ihmisen ja muiden lajien suojelemista ja terveyden vaalimista. Tätä varten on erityisesti huolehdittava siitä, että biologisia ja geneettisiä varoja käytetään ja hyödynnetään kunnioittaen ihmisarvoa, perinteistä osaamista ja biologisen monimuotoisuuden ylläpitämistä.

15 artikla

Valtiot ja muut julkiset ja yksityiset tahot ja toimijat ovat velvollisia **ottamaan huomioon pitkän aikavälin** ja edistämään inhimillistä ja kestävää kehitystä. Inhimillinen ja kestävä kehitys sekä tähän julistukseen sisältyvät periaatteet, oikeudet ja velvollisuudet on otettava **opetuksen ja valistuksen aiheiksi ja täytäntöönpanotoimien kohteeksi**.

16 artikla

Valtiot ovat velvollisia varmistamaan tähän julistukseen sisältyvien **periaatteiden, oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumisen** muun muassa ottamalla käyttöön mekanismeja, joilla varmistetaan niiden noudattaminen.